Nr. 13, 15, buvo 26 ir 29 cm ilgio.

Pilkapiai, sprendžiant iš jų formos, laidosenos ir radinių, yra iš I m.e. tūkstantm. pabaigos bei II tūkstantm. pradžios. Jie priklauso rytų Lietuvos pilkapių sričiai.

Eugenijus Svetikas

KAZIULIŲ KAPAS

1980 m. rudenį lietui išplovus miško keliuką iš Kaziulių į Didžiasalio kaimą (Lazdijų raj.), Leipalingio vidurinės mokyklos abiturientas S. Žūkas aptiko įmovinį ietigalį ir peilį. Šiuos radinius 1981 m. pavasarį jis perdavė Leipalingio mokyklos muziejui, pranešė, kad radimo vietoje matęs žmonių kaulų ir akmenų. Mokytojas A. Volungevičius apie tai pranešė LTSR kultūros paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijai, o pastaroji informavo MAII archeologijos skyrių. Šis pasiūlė Alytaus kraštotyros muziejui išžvalgyti radimo vietą. 1981 m. rugsėjo 19 d. Alytaus kraštotyros muziejus kartu su Leipalingio vidurine mokykla atliko šios vietos žvalgomuosius kasinėjimus.

Radimo vieta yra Kaziulių-Didžiasalio kaimų riboje, prie vadinamosios Popamedių kalvos, miško P pakraštyje.

Buvo ištirta 12 m^2 ir rastas vienas sudeginto žmogaus kapas 130 x 50 cm dydžio stačiakampėje duobėje. Jos pakraščiais sudėtas akmenų vainikas, kurio viduje supilti sudeginto mirusiojo palaikai.

Radiniai: apdegęs, kiek sulankstytas įmovinis 29,5 cm ilgio (įmova 10 cm, plunksna 19,5 cm ilgio) ietigalis, apdegęs sulenktas 26 cm ilgio kovos peilis, žalvarinis įvijinis plokščios vielos žiedas ir kitas žalvarinis įvijinis žiedas iš apvalios vielos, puoštas skersinėmis įkartomis, du susilydžiusio sidabrinio papuošalo gabaliukai.

Dėl mažos tyrinėjimų apimties neaišku, ar šis kapas yra buvęs suardytame pilkapyje, ar čia esama didesnio kapinyno.

Preliminariai kapą galima būtų datuoti VII-IX a. ir skirti jį jotvingiams, nes visi kalbininkai, istorikai ir archeologai Leipalingio apylinkes laiko grynai jotvingiškomis.

Algirdas Varnas

GRIEŽĖS KAPINYNAS

Kapinynas yra pačiame Lietuvos TSR ir Latvijos TSR pasienyje, Mažeikių raj., Griežės kaime, Varduvos kairiajame krante, 450 m į P nuo Varduvos dešiniame krante esančio Griežės piliakalnio.

Kapinynas yra 150 m ilgio ir 40-50 m pločio kalvelėje, Varduvos pirmos terasos pakraštyje. Upė teka 70-100 m į R nuo kapinyno. R pusėje kalvelė nuolaidi, 4-5 m aukščio. V kalvelės pakraštys pamažu pereina į lygumą, už kurios kyla Varduvos antros terasos kalvos. Kalvelės PV ir V pašlaite 20-30 m nuotolyje teka nedidelis upelis, vadinamas Srauteliu.

Buržuazijos valdymo metais kalvelė buvo ariama. Tada išversdavę degėsių bei smulkių žalvarinių dirbinėlių. Apie 1930 m. kalvelės P gale kastas žvyras. Pradėjus verstis žmonių kaulams, kasti žvyrą ir arti P kalvelės galą buvę uždrausta. Tada kapinyną bandė kasinėti vietos senienų mėgėjai, tačiau apie jų radinius žinių neišliko. Didžiojo Tėvynės karo metais kalvėlėje buvo iškasti apkasai. Pokario metais buvo uždrausta jį arti, kapinynas buvo įrašytas į archeologijos paminklų sąrašą. 1981 m. pradžioje, Mažeikių melioracijos statybos valdyba nukasė beveik visą kalvelę, liko tik apie 20 x 30 m dydžio kalvelės P galas bei R šlaitas, nuo kurių buldozeriu nustumtas viršutinis sluoksnis.